

P/Stephan- Oterma /1980 g/

A periódikus üstökösről meglepően sok megfigyelés gyűlt össze, annak ellenére, hogy nem tartozott a látványos objektumok közé. Okt., nov folyamán az Orion és Taurus csillagképekben lehetett megfigyelni. /A láthatóság korábbi szakaszáról ld. Albireo 96.sz./. December 5-én szoros közelségben haladt el az M 1 /Rák-köd/ mellett, majd a hó végén az M 36 nyilthalmaz szomszédságában volt látható.

Az alábbiakban lássuk a beérkezett adatokat:

Dátum	m_v	kóma	csóva	DC	Műszer	Észlelő
dec. 4.	8 ^m	2'	2-3' PA130	4-5	30 cm T	Horávrth T.
5.	9	3	-	4	15 " T	Juhász T.
5.	9	4,5	-	-	25 " T	Papp S.
7.	9,5	3	-	-	10 " T	Dömény G.
8.	8,8	3	3-4 PA200	-	25 " T	Papp S.
/csillagszerű mag és kettős "jet" PA 160 foknál/						
8.8,5-9	4	4	PA120	7	25 cm T	Ujvárosy A.
13.	9	4	-	-	10 " T	Dömény G.
13.	9	3,5	4 PA160-200	-	25 " T	Papp S.
/kb.10,5-11,0 közötti csillagszerű mag/						
13.	9	3,5-4 ?	-	7	25 cm T	Ujvárosy A.
/11 mg csillagszerű mag, fényes kómagerinc PA 150 fok/						
13.	9	4 ?	-	4	25 cm T	Berente B.
/feltűnően csillagszerű mag kb. 11 mg-os/						
14.	8,8	3,5	3,5 PA160-200	-	25 cm T	Papp S.
/a csillagszerű mag körül 1,5'-es kómafelhő/						
25.	10	3	-	1	15 cm T	Juhász T.
25.	9,5	3x4	-	1-2	30 cm T	Horváth T.
/kissé elliptikus kóma: PA 10/190 fok/						

Dátum	m_v	kóma	csóva	DC	Műszer	Észlelő
dec.28.	10,5	3	-	2	15 cm T	Juhász T.
29.	10,5	5	-	3	15 cm T	Juhász T.
29.	10	2,5	-	-	10 " T	Dömény G.
/bizonytalan 12 mg-ós mag?/						
29.	9	3,5	3,5 PA180		25 " T	Papp S.
/11 mg körüli csillagszerű mag/						
29.	9,8	4-5	-	2-3	15 " T	Kocsis A.
/kissé lapult kóma PA 130/310 fok/						
30.	10,2	5	-	2	15 " T	Kocsis A.
30.	9	2/azonosítható diffúz folt/7x50 B				Keszthelyi S.
31.	9,2	2	?	5	15 cm T	Brlás P.
/PA 295-felé elnyult, talán csóvakezdemény?/						
31.	9,5	3 /gyenge fejszalak gyaníthatók PA160 és 200, 12 mg-ós nucleus látszik/			25 cm T	Papp S.

1981.

jan.02.	9,6	2	-	?	15 cm T	Brlás P.
05.	9,5	3,5	?	-	25 cm T	Papp S.
/3:5 arányban lapult kóma PA 160 fok irányban/						
05.	9,5	3	-	4	25 cm T	Ujvárosy A.
/12 mg nucleus a centrumtól N-ra/						
10.	10,0	3x4	-	1-2	30 cm T	Horváth T.
28.	10,2	1,5 /kör alakú és diffúz/			15 cm T	Brlás P.

Fenti adatokból is kitűnik, hogy viszonylag lassan csökkent az üstökös fényessége, két hónap alatt mintegy 2 mg-val. Dec.5-én ment át a perihéliumon, a fényességbecslések szerint mintegy 0,5 mg-val volt halványabb az előrejelzettnél. Bár nem bizonyult túl könnyű objektumnak, - főleg a kisebb műszerek számára, de sok finom részletet lehetett megfigyelni, melyek között több szimultán, egymást megerősítő adatot is találunk.

Nézzük az érdekesebb jelenségeket:

Dec.4-én Horváth az elliptikus kóma folytatásaként egy halvány, legyezőszerű csóvakezdeményt gyanított. Ekkor már a kis nagyítású látómezőben kb. 20°-re látszott a "Rák-köd"

mellett. 5-én Juhász, majd Papp figyelte meg, amint elhaladt az M 1 közelében, melyhez hasonló, de lényegesen diffuzabb volt. 20:20 UT-kor a kómaperemre vetülve látszott egy 9,5 mg csillag, - ehhez viszonyítva 30 perc alatt érezni lehetett az elmozdulást. Majdnem 3 órával később az üstökös 7-8'-el É-ra volt.

8-án külön "csemegét" jelentett két halvány "jet" megjelenése, s a diffuz, szakadozott szélű kómában határozottan csillagszerű mag tűnt fel - nagyobb nagytással.

Érdekes módon a "fej-szálak" egy átmeneti kifényesedést követően visszafejlődtek, de a hónap végén ismét látni lehetett őket, a korábbi pozícióban. /Sajnos e tünékeny jelenségről nincsenek folyamatos észlelések, hogy részletesebben lehetne értékelni./ A vizsgált időszakban több ízben megfigyelhető volt egy elég fényes csillagszerű mag a kóma centrumában, fényessége 10,5 - 12,0 mg között változott, illetve fokozatosan csökkent. Valószínűleg párhuzamot vonhatunk a mag időszakos "eltünése" és a "jet", és a csóvakezdemények kialakulása között !

Figyelemre méltó, hogy 14-én a nucleust kiterjedt, 1,5'-es kómafelhő vette körül /ehhez hasonló formációt csak egy alkalommal sikerült észlelni/, amely valószínűleg rövid életű volt, hamar eloszlott a kóma anyagában. Ezt látszik igazolni, illetve további anyagkiáramlásra utal a hónap végére újra kifejlődő rövid, diffuz csóva.

Januárban még látható volt, de már egyre kevesebb szerkezeti változást lehetett benne megfigyelni, fokozatosan halványulva, kompaktabb lett, s kívül került az amatőr műszerek hatókörén.

Bradfield /1980 t/

William A. Bradfield, ausztrál amatőr újabb üstököse érdekes és fényes objektum volt január első felében, de sajnos nem a mi földrajzi szélességünkön élő amatőröknek.

Január 6-án John Bortle /USA/ látványos objektumnak